

مرکز مجازی امام صادق علیه السلام

الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية (وصايا)

قبول وصیت و نقل آن

درس ۴

استاد وافی

قبول وصیت و نقل آن

در این که قبول وصیت حقی است که به وارث موصی له منتقل می شود، اختلافی وجود ندارد و محل نزاع، نحوه انتقال این حق، به ورثه موصی له است؛ که در این زمینه، اقوالی نقل شده است:

۱. قول مشهور: اگر موصی له، قبل از قبول فوت کند؛ این حق بورثه منتقل می شود؛ اعم از اینکه در حیات موصی فوت کند یا بعد از آن.

۲. برخی فرموده اند: وصیت با موت موصی له باطل می شود.

۳. تفصیل در مساله: اگر فوت موصی له، در زمان حیات موصی واقع شود؛ وصیت باطل و در صورتی که بعد از فوت وی از دنیا برود؛ وصیت باطل نمی شود.

۴. مختار شهید ثانی: اقوی این است که اگر غرض موصی از ایجاب، صرفاً شخص موصی له (مورث) باشد؛ به واسطه موت وی قبل از قبول، وصیت باطل می شود و در غیر این صورت، وصیت باقی است و مرحوم مصنف در کتاب دروس نیز مختارش همین است.

صور موت موصی له

الف - آنکه در زمان حیات موصی واقع گردد:

در این صورت عین مال موصی به ملک وی در نمی آید؛ زیرا انتقال مال بموصی له متوقف بر فوت موصی است؛ اعم از آنکه موت موصی را شرط انتقال بدانیم یا سبب.

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

ب- آن که پس از مرگ وی فوت شود که دو احتمال وجود دارد:

احتمال اوّل: مال به ملک موصی له داخل می‌شود:

مبنای این احتمال این است که قبول موصی له، کاشف باشد از سبقت داشتن ملک، از زمان موت موصی؛ به این معنا که قبول، هیچ نقشی در انتقال مال از موصی به موصی له ندارد؛ مگر اینکه به واسطه آن، کشف می‌شود که مال الوصیّه بنفس موت موصی له شده؛ بنابراین، وقتی موصی قبل از موت موصی له فوت شد؛ به نفس این امر، مال الوصیّه، ملک موصی له می‌شود؛ اگرچه قبل از صدور قبول، از وی فوت گردد؛ زیرا با حصول مکشوف عنه، دیگر به تحقق کاشف، نیازی نمی‌باشد.

احتمال دوّم: ملتزم شویم مال به ملک وی، داخل نمی‌شود:

این احتمال، مبتنی بر این است که قبول موصی له، ناقل مال الوصیّه از ملک موصی به ملک موصی له باشد؛ به این معنا که علاوه بر حصول موت موصی، قبول موصی له نیز در تحقق مالکیت وی، نقش اصلی و سببیت را دارد؛ از این رو، قبول وی جزء السبب می‌باشد.

قول سوم:

مال الوصیّه، پس از مرگ موصی به طور متزلزل به ملک موصی له داخل شده و استقرارش متوقف بر حصول قبول است؛ بنابراین مبنای، بعد از موت موصی، مال به ملک موصی له داخل می‌شود؛ ولی چون قبل از قبول و استقرار ملک، وی فوت شده؛ نمی‌توان مال الوصیّه را ملک و ارثش دانست؛ بلکه مال، به وراثت موصی منتقل می‌شود.